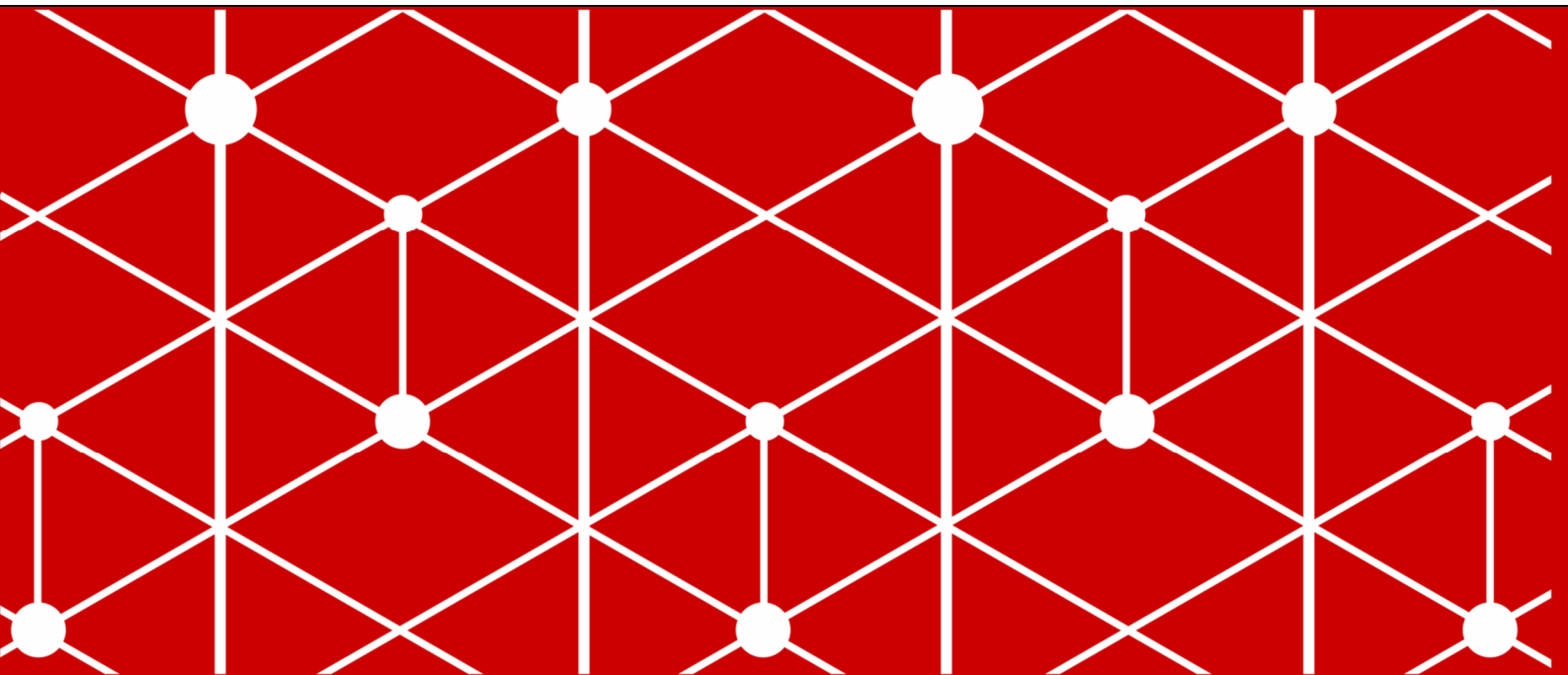

Benfordov zakon kot
uporabno orodje za odkrivanje prevar
v računovodskih izkazih
(skripta)

Dr. Mateja Gorenc

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	PREVARE V RAČUNOVODSKIH IZKAZIH	3
2.1	Razlike med prevaro in napako, ki se pojavljata v računovodskih izkazih	3
2.2	Napake v računovodskih izkazih	4
2.3	Prevare v računovodskih izkazih	4
2.4	Dejavniki, ki vplivajo na nastanek prevar	6
2.5	Načini odkrivanja prevar v računovodskih izkazih	7
3	TEHNIKE ODKRIVANJA RAČUNOVODSKIH PREVAR	9
3.1	Benfordov zakon	9
3.2	Teorija relativnega faktorja velikosti	10
3.3	Računalniško podprta orodja	11
3.4	Metode za odkrivanje in modeliranje povezav v velikih količinah podatkov – podatkovno rudarjenje 12	
3.5	Primerjalne analize	13
4	BENFORDOV ZAKON	14
4.1	Nastanek in uvedba Benfordovega zakona	14
4.2	Značilnosti Benfordovega zakona	16
4.3	Matematična razlaga Benfordovega zakona	17
4.4	Splošni statistični testi za preverjanje pravilnosti Benfordovega zakona	26
4.4.1	Z-test	26
4.4.2	MAD-test	27
4.4.3	SSD-test	28
4.4.4	Pearsonov chi-kvadrat test	28
4.4.5	Linearna regresija	29
4.5	Uporaba Benfordovega zakona v praksi	29
5	NAVODILA ZA UPORABO BENFORDOVEGA ZAKONA	34
5.1	Izbor in uvoz podatkov	34
5.2	Pridobitev prve številke iz števila	34
5.3	Razvrščanje prve številke po velikosti	36
5.4	Štetje prvih števk in izračun vzorčne frekvence	38
5.5	Frekvenca prve številke	43
5.6	Dejanska – Benfordova frekvenca prvih števk	46
5.7	Graf	48
5.8	Razlika med Benfordovim zakonom in Frekvenco	51
5.9	Absolutna razlika med Benfordovim zakonom in Frekvenco	52
5.10	MAD-test	53
5.11	Z-test	54
5.12	SSD-test	56
5.13	Hi-kvadrat test	58

5.14	Končni rezultat testiranja prve številke	62
5.15	Pridobitev druge številke iz števila.....	62
5.16	Pridobitev prvih dveh števk iz števila	63
5.17	Pridobitev prvih treh števk iz števila	64
5.18	Pridobitev zadnjih dveh števk iz števila	65
6	ANALIZIRANJE ZBRANIH PODATKOV PODJETJA CIMOS, D. D., S POMOČJO BENFORDOVEGA ZAKONA	66
6.1	Zbiranje podatkov in velikost vzorca	67
6.2	Značilnosti podatkov	67
6.3	Benfordov zakon – test prve številke	67
6.4	Benfordov zakon – test druge številke	71
6.5	Benfordov zakon – test prvih dveh števk	75
7	ZAKLJUČKI.....	82
8	LITERATURA IN VIRI	83